

广西中医药大学
GUANGXI UNIVERSITY OF CHINESE MEDICINE

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

นักบริหารมืออาชีพ Professional Administrators

วัชรารลี เดชจูด

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

e-mail: s63561802038@ssru.ac.th

ผศ.ดร.ศันสนีย์ จะสุวรรณณ์

อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันการบริหารการศึกษานั้น “ผู้บริหาร” นับเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของสถานศึกษา หรือความล้มเหลวของการจัดการศึกษา คำว่า “ผู้บริหาร” ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติหมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของภาครัฐและเอกชน ซึ่งถือได้ว่าเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน การจัดการศึกษาอย่างแท้จริง ตามนโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษา ซึ่งสิ่งที่นักบริหารการศึกษา และบุคคลทั่วไปมีความคาดหวังต่อการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา คือการเป็น “ผู้บริหารมืออาชีพ”

ดังนั้น ผู้บริหารจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีการจัดทำแผนแม่แบบหรือแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นไปตามกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ที่มีอยู่ นำไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งการบริหารจัดการแบบบูรณาการเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ กล่าวคือ เป็นการทำงานแบบมุ่งเน้นผลงาน โดยอาศัยความเชี่ยวชาญของแต่ละหน่วยงานที่แตกต่างกัน ทำงานภายใต้เป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักของยุทธศาสตร์เดียวกัน ทำให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ เหมาะกับงานที่ปฏิบัติ สามารถพัฒนาศักยภาพ ความสามารถของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ : นักบริหาร, นักบริหารมืออาชีพ

Abstract

At present, in education administration, “Administrators” are considered to play a very important role in the success of educational institutions or the failure of educational management. The term “Administrators” under the National Education Act means Professional personnel responsible for the administration of each educational institution, both public and private. Which can be considered as the main mechanism for driving real

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

management of education According to the policy of decentralization in education which education administrators and the general public has an expectation of being an administrator of an educational institution, which is to be a "professional administrator".

Therefore, Administrators are important factors that affect the success of educational institutions. Which is the process that has continually prepared a template plan or action plan of an educational institution to follow the strategy or existing strategies leading to real action by considering the environment inside and outside the school. The integrated management is valuable, that is work-oriented work. By relying on the expertise of each department that is different work under the main goals and objectives of the same strategy. This results in personnel having knowledge, abilities, skills suitable for the work performed. And able to develop potential their own abilities to improve

Keywords : Administrators, Professional Administrators

1. บทนำ

ในปัจจุบันการบริหารการศึกษานั้น ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของสถานศึกษา คำว่า “ผู้บริหาร” ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติหมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของภาครัฐและเอกชน ซึ่งถือได้ว่าเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน การจัดการศึกษาอย่างแท้จริง ตามนโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษา ซึ่งสิ่งที่นักบริหารการศึกษา และบุคคลทั่วไปไม่มีความคาดหวังต่อการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา คือการเป็น “ผู้บริหารมืออาชีพ” ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีการจัดทำแผนแม่แบบหรือแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นไปตามกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ที่มีอยู่ นำไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษา

ในสภาพสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน การจัดการบริหารองค์การต่างๆ จะต้องตามความเปลี่ยนแปลงให้ทันด้วย มิเช่นนั้นจะถูกทิ้งให้ล้าหลัง และจะประสบความล้มเหลวในการบริหารองค์การนั้นๆ เพราะความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การ ย่อมขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้บริหารองค์การทุกองค์การไม่ว่าจะเป็นองค์การภาครัฐ หรือ เอกชน ต่างต้องการที่จะให้องค์การของตนมีนักบริหารมืออาชีพมาบริหาร ในส่วนของการบริหารจัดการศึกษา ก็เช่นเดียวกัน ผู้บริหารนับเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการจัดการศึกษา คำว่า “ผู้บริหาร” ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติหมายถึงบุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของภาครัฐและเอกชน ซึ่งถือได้ว่าเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง ตามนโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษา ซึ่งสิ่งที่นักบริหารการศึกษา และบุคคลทั่วไปไม่มีความคาดหวังต่อการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา คือการเป็น “ผู้บริหารมืออาชีพ” นั่นเอง

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ดังนั้น การศึกษาไทยในยุคปฏิรูปการศึกษาต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็น “ผู้บริหารมืออาชีพ” ที่มีความรู้และประสบการณ์สมกับที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง เป็นบุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา ที่นอกจากจะบริหารบุคลากรครูผู้สอนแล้ว ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้นำการปฏิรูป การเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กล่าวคือ มีความสามารถที่จะประสานการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในการระดมความสามารถและทรัพยากร เพื่อ การบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตลอดจนจัดให้มีกระบวนการประกันคุณภาพเพื่อให้การจัดการ การศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุก ด้านเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

2. ความหมายของผู้บริหารมืออาชีพ

จันทนา สุขุมานันท์ รองประธานของปูนซีเมนต์ไทย ได้กล่าวถึง การบริหารจัดการในรูปแบบของนัก บริหารจัดการองค์การ ที่ต้องการให้องค์การนั้นต้องมุ่งสู่ความเป็นเลิศ ต้องวางแผนความคิดในด้านการบริหาร จัดการภายในองค์การรวมทั้งการมีภาวะผู้นำที่ดี

คารมณ เพียรภายลุน กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหารที่มุ่งส่งเสริมพัฒนา บริหารจัดการและดำเนินการให้ผู้เรียนทุกคนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มุ่งมั่นในการที่จะจัดการ การศึกษาที่สมบูรณ์แบบ โดยให้เกิดผลในทุกมิติกับผู้เรียน เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนเป็นชุมชนที่ สามารถพึ่งพาตนเองได้ นำไปสู่ความเป็นสถานศึกษาสมบูรณ์

รศ. ดร. สุภัททา ปิมทะแพทย์ ได้กล่าวถึงคำว่า นักบริหารมืออาชีพ ไว้ว่า

1. นักบริหารมืออาชีพ คือ นักบริหารที่บริหารองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยพลังของภาวะผู้นำ (Leadership forces)

1.1) การสร้างความเชื่อมโยงแบบ พันธมิตร (Organizational Alliance = OA) ผู้บริหารจัดการต้องยึดหลักของการสร้างความเชื่อมโยงถ่ายทอดข่าวสารให้บุคลากรในระดับต่างๆ ร่วมรับรู้ ข้อมูลที่เป็นขององค์การ การจัดการระบบการรับรู้ข่าวสารข้อมูลนี้เพื่อประโยชน์ในด้านการมองภาพ ขององค์การให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถตอบคำถามให้แก่ผู้อื่นได้ นอกจากนี้การสื่อสารที่ดี ยังมีผลทางด้านจิตวิทยา เพราะสามารถปลุกกระตมให้ทุกคนมีความคิดไปในทิศทางเดียว การให้ข้อมูลข่าวสาร เปรียบเสมือนกับการทำการตลาดภายในองค์กรนั้นๆ ให้บุคลากรได้ทำความเข้าใจ กับแนวการบริหารงาน ขององค์กรนั้น (Organizational design)

1.2) การนำสู่การเปลี่ยนแปลง (Leading Organization through Transformational Change = LOTC) ผู้บริหารการเปลี่ยนแปลงคือผู้ที่เข้าใจความต้องการขององค์การเพื่อตอบคำถามต่างๆ เช่น ต้องการอะไร การเปลี่ยนแปลงต้องเริ่มจากรู้ว่าจะเริ่มต้นตรงไหนด้วยกระบวนการต่างๆ เพื่อให้ได้ ความต้องการนั้นๆ ให้เป็นจริง ใช้หลักยุทธศาสตร์การสนทนา (Strategic conversation) เพื่อแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นในทีมงาน มีการเจรจาหาข้อตกลงในการดำเนินการ เพื่อให้ไปถึงจุดหลายที่วางไว้ สร้างกระบวนการทำงานด้วยกัน สำหรับในด้านลูกค้าองค์การต้องเข้าใจจิตวิทยาการบริโภคสินค้า

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ของกลุ่มเป้าหมายเพื่อแสวงหาความต้องการของลูกค้า ผู้นำต้องมองตลาดภายนอกได้ สร้างความแตกต่าง เพื่อการแข่งขัน เพื่อการได้เปรียบ ผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน

1.3) ศึกษาสิ่งแวดล้อมที่เป็นทรัพยากรและเครื่องมือในการทำงาน (Resource and tools) การบริหารองค์การต้องศึกษาทรัพยากรที่มีอยู่ ที่เป็นเครื่องมือในการดำเนินการขององค์การ ทรัพยากรด้านเครื่องมือเป็นปัจจัยที่ทำให้รู้ว่าจะองค์การมีความพร้อมและมีศักยภาพในการทำกิจการประเภทใด และทรัพยากรที่มีอยู่นั้นมีการบำรุงรักษาให้คงสภาพการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4) ศักยภาพขององค์กร (Organizational Competencies = OC) ว่ามีความสามารถหรือมีคุณภาพที่จะปฏิบัติงานได้ดี ต้องศึกษาว่าควรต้องเสริมส่วนที่เป็นช่องว่าง เช่น เพิ่มเติมหรือต้องฝึกอบรมทักษะใหม่ๆ องค์กรขาดอะไร ต้องมีความรู้เพิ่มเติมในด้านใด ศักยภาพของบุคลากรต้องสอดคล้องกับทรัพยากรที่เป็นเครื่องมือปฏิบัติงานขององค์การด้วย องค์กรต้องจัดให้มีการประเมินเพื่อการพัฒนา โดยมีการประเมินตนเอง เพื่อนประเมิน นายประเมิน ลูกน้องประเมิน (Personal Development Index = PDI)

1.5) สร้างแรงจูงใจ (Employee Motivation Performance = EMP) การสร้างความรู้สึกรักกับการทำงานให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข รักองค์กร มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ไม่ไขมาทำงานเพื่อเงิน คนที่ทำงานเพื่อองค์กร จะพยายามพัฒนาตนเอง ผู้บริหารในฐานะผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน คือรู้ว่าต้องการอะไร และจะทำอย่างไรจึงจะสัมฤทธิ์ผล สื่อสารให้ทุกคนรู้ ประเมินสภาพแวดล้อมรู้ศักยภาพขององค์กร กระตุ้นให้องค์กรขับเคลื่อนด้วยการจูงใจ

2. นักบริหารมีอาชีพ คือ นักบริหารที่สร้างคุณค่าเพิ่ม (Value-added Managers = VM) ในการบริหารงานในปัจจุบันทุกองค์การใช้ประสิทธิภาพของตัวผลผลิตเป็นตัวแสดงผลสัมฤทธิ์ขององค์การ และมักจะเป็นตัววัดเปรียบเทียบของการบริหารจัดการและความสำเร็จขององค์การ ในยุคปัจจุบันนี้ การบริหารงานไม่ใช่เพียงแต่ให้งานเสร็จลุล่วงไปเท่านั้น แต่งานที่ต้องเป็นผลงานที่ดีที่สุดมีความคุ้มค่าเหมาะสมกับทรัพยากรที่ใช้ซึ่งก็คือ คนและวัสดุอุปกรณ์ (man and material)

การสร้างคุณค่าเพิ่มให้แก่การบริหารจัดการเป็นบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารซึ่งเป็น ผู้ที่คำนึงถึง การที่จะวางรูปแบบของงานเป็นหลักในขณะที่ภาวะผู้นำเป็นคุณสมบัติที่พึงประสงค์ที่ผู้บริหารควรจะต้องมีความเป็นผู้นำ ต้องวางกลวิธีที่จะให้บุคคลในองค์การเข้าเคลื่อนตัวเข้ามาสู่การปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้ ผู้บริหารที่ดีจะสร้างและวางเงื่อนไขจำเป็นเพื่อที่จะให้เกิดความสนใจในผลผลิตที่รับสูง เพื่อทำให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน เป็นการปฏิบัติงานเพื่อหน่วยงานของตนและเพื่อองค์การ โดยส่วนรวม สิ่งเหล่านี้ต้องการความร่วมมือร่วมใจและพร้อมที่จะเข้าร่วมทำงานเพื่อความสำเร็จ อันเป็นการแสดงผลลัพธ์ที่ได้จากการปฏิบัติงานของบุคคลแต่ละคนรวมกันเป็นผลงานของหน่วยงาน และขององค์การ โดยมีตัวชี้วัดสองประการซึ่ง วูด (Wood, 2001) กล่าวไว้ ประการแรก คือ ประสิทธิภาพของการปฏิบัติการ ซึ่งวัดได้จากการให้ความสำคัญของเป้าหมายของงานที่บรรลุถึงได้ และประการที่สอง คือ ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน ซึ่งวัดได้จากการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ดี	ดีมาก
มีประสิทธิภาพแต่ไม่มีประสิทธิผล เนื่องจากมีทรัพยากรสูญเสียน	มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุเป้าหมายและใช้ทรัพยากร ได้อย่างคุ้มค่า ได้ผลิตผลใน ระดับสูง เป็นบริเวณที่การบริหารจัดการ ประสบผลสำเร็จ
ไม่มีทั้งประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล ไม่บรรลุเป้าหมาย ทรัพยากรสูญเสียน	มีประสิทธิผลแต่ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่การสูญเสียนทรัพยากรแต่ไม่ บรรลุเป้าหมาย
ไม่ดี	ดี

การแสดงการปฏิบัติการของประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหาร (Wood, 2001)

3. นักบริหารมืออาชีพ คือ นักจัดการทรัพยากร (Human resources)

ในมุมมองของนักพฤติกรรมศาสตร์ นักบริหารจัดการจะต้องเรียนรู้วิวัฒนาการของการบริหารจัดการทรัพยากรในองค์กร ที่มีการพัฒนาการรูปแบบการบริหารจัดการต่าง ๆ จากมุมมองของการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ มุมมองการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นมนุษย์สัมพันธ์และพฤติกรรมศาสตร์ (Hoy, 1991) ในแง่ที่จะเติมเต็มแนวคิดของมนุษย์สัมพันธ์ในการบริหารงานในการพิจารณาถึงผลกระทบของความสัมพันธทางสังคมและโครงสร้างที่เป็นทางการขององค์กร มักจะมีการวิเคราะห์องค์การในรูปแบบของระบบ เช่น ระบบเหตุผล ระบบวางแผน และระบบกำกับ เป็นต้นซึ่งแต่ละระบบตอบสนองแนวคิดของผู้บริหารมององค์การในแง่ของโครงสร้างอย่างเป็นทางการมากกว่าระบบที่เป็นตัวนำการปฏิบัติหรือมองทรัพยากรบุคคลสำคัญและสิ่งแวดล้อมที่เป็นตัวเครื่องมือที่กระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยน

4. นักบริหารมืออาชีพ คือ ผู้จุดประกาย (Inspirer) นักบริหารมืออาชีพต้องมีความสามารถในการจุดประกายให้ผู้ปฏิบัติเกิดความฮึกเหิม พร้อมทั้งจะตกลงใจเข้าร่วมทำงานอย่างเต็มที่ การที่จะเป็นผู้นำเชื่อถือในระดับสูงของหน่วยงานได้นั้นเป็นผลที่สืบเนื่องและเกี่ยวข้องจากความมุ่งมั่นของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาและทีมงานที่ทำให้เกิดผลงานที่เป็นไปได้ตามความคาดหวัง ในขณะเดียวกันเกิดจากการเป็นผู้รับผิดชอบในงานและเป็นพี่เลี้ยงของผู้ที่เข้ามาร่วมทำงาน สร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดประกายความสุขในขณะที่ปฏิบัติงาน และเพิ่มพลังความคิดที่จะสืบสานงานให้มีความโดดเด่นมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป คำว่า มืออาชีพ (Professional) คือ การมีทักษะในการทำงานที่เป็นเลิศ มีความเก่งกล้าสามารถอย่างยิ่งวด การเป็นมืออาชีพ จึงหมายความว่า การทำงานด้วยความรู้ ความสามารถ ความตั้งใจจริง และทำงานให้เกิดผลงานดีที่สุดในั้น นักบริหารมืออาชีพ คือ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นบริหารงานกิจการต่างๆ ให้สำเร็จ โดยอาศัยความรู้ความสามารถของตนเองและความร่วมมือของผู้อื่น

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

3. ลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ

ถวิล อรัญเวศ เสนอคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ไว้ 10 ประการ ดังนี้

- 1) กล้าตัดสินใจ ผู้บริหารมืออาชีพต้องมีข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินใจ เป็นคนสุขุม รอบคอบ มีเหตุผล โดยยึดภายิตที่ว่า “ก่อนจะเชื่อสิ่งใดให้พิสูจน์ ก่อนจะพูดให้ยั้งคิดวินิจฉัย ก่อนจะทำกิจการงานใดๆ จงคิดให้ถ่วงถี่จะดีเอย”
 - 2) ไวต่อข้อมูล ผู้บริหารมืออาชีพต้องเป็นคนทันสมัย ไวต่อข้อมูล หรือการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ต้องติดตามข่าวสารต่างๆ อยู่เสมอ
 - 3) เพิ่มพูนวิสัยทัศน์ ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถมองเห็นภาพฝันในอนาคต และแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาคือเป็นอย่างไรดี
 - 4) ซื่อสัตย์และสร้างสรรค์ผลงาน ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต และมีการสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นที่ปรากฏอยู่เสมอ
 - 5) ประสานสิบทิศ ผู้บริหารมืออาชีพ ต้องเป็นผู้ที่สามารถประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลต่างๆ ได้เป็นอย่างดี สามารถไกล่เกลี่ยข้อกรณีพิพาท และสามารถจัดปัญหาต่างๆ ในหน่วยงานได้
 - 6) คิดสร้างสรรค์วิธีการใหม่ๆ ผู้บริหารมืออาชีพต้องคิดหาวิธีการทำงานแบบใหม่ๆ อยู่เสมอ เช่น
 - ต้องรู้ว่า “จะทำอะไร” และมี “เป้าหมายอย่างไร” ต้องกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน
 - ต้องรู้ว่า “จะทำอย่างไร” โดยเลือกวิธีการหลายๆ วิธี แล้วตัดสินใจนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน
 - ต้องตั้งใจมุ่งมั่น และมีความจริงใจ ในการทำงานนั้นๆ ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้
 - เต็มใจทำงาน ทำงานให้สนุก และมีความสุขในการทำงาน
 - มีความสุขุมรอบคอบในการทำงาน
 - มีใจเด็ดเดี่ยวแน่วแน่ในการทำงาน ไม่โลเลที่จะดำเนินงานตามที่ได้วางแนวทางไว้
 - ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยใจเป็นกลาง ยุติธรรม และเปิดเผย
 - 7) จูงใจเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารมืออาชีพต้องมีความสามารถโน้มน้าว หรือจูงใจเพื่อนงานให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน และมีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ
 - 8) ทนทานต่อปัญหาและอุปสรรค ผู้บริหารมืออาชีพ ต้องมีความอดทนต่อสื่อกับปัญหาอุปสรรคที่กำลังเผชิญ และพร้อมที่จะหาทางแก้ไขปัญหา ไม่หนีปัญหา
 - 9) รู้จักยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ผู้บริหารมืออาชีพต้องรู้จักยืดหยุ่น ไม่ตึงเกินไป หรือไม่หย่อนเกินไป บางครั้งก็ต้องดำเนินการในสายกลาง แต่บางครั้งต้องมีความเด็ดขาด เพื่อจะแก้ไขปัญหาคือสงบเรียบร้อย
 - 10) บริหารงานแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องบริหารงานเป็นทีม โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ และร่วมประเมินบทบาทของผู้บริหารมืออาชีพ
- คารมณัฒ เพ็ชรภายาลุณ กล่าวถึงผู้บริหารมืออาชีพจะต้องมีคุณลักษณะดังนี้
1. มีบุคลิกภาพที่ดี (Personality) ผู้บริหารมืออาชีพต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี คนที่มีบุคลิกภาพดี จะเป็นบันไดสู่ความสำเร็จได้เป็นอย่างดีจึงมักจะมีคำกล่าว “มาดตีมีชัยไปกว่าครึ่ง”

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

2. มีความรู้ดี (Knowledge) นักบริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้มีความรู้ดี ผู้มีความรู้ดีจะเป็นผู้มีบารมีเป็นที่ยอมรับ มีคำกล่าวว่า “Knowledge is Power ความรู้คืออำนาจ” ผู้ที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารจะเป็นผู้ที่รู้กว้าง และรู้จัก สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. มีวิสัยทัศน์ (Vision) ผู้บริหารมืออาชีพ ต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ดังนั้นผู้บริหารมืออาชีพจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และมุ่งมั่นนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ

4. มีมนุษยสัมพันธ์ (Human relationship) มีคำกล่าวว่า “นกไม่มีชนคนไม่มีเพื่อนชั้นที่สูงไม่ได้” นักบริหารมืออาชีพต้อง “อุ่มน่อง ประคองพี่ กอดคอเพื่อน ผู้ใหญ่ดี ผู้น้อยดี คนเสมอกันพุง” และ “จริงใจ กับมิตร พิชิตใจมวลชน” นักบริหารมืออาชีพจึงต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคนทั้ง นาย ลูกน้อง เพื่อนและคนทั่วไป เพราะความสำเร็จในการบริหารไม่ได้เกิดจากการทำงานเพียงลำพังของผู้บริหาร แต่เกิดจากการที่ทุกฝ่ายให้การช่วยเหลือสนับสนุน ผู้บริหารที่สามารถนั่งในใจคนอื่นได้ คือผู้ที่สามารถที่พิชิตความสำเร็จได้อย่างน่าชื่นชม

5. มีภาวะผู้นำ (Leadership) มีคำกล่าวว่า “ผู้นำไม่จำเป็นต้องเป็นผู้บริหารแต่ผู้บริหารจำเป็นต้องเป็นผู้นำ” นักบริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้มีภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง อยู่เสมอ เพราะเมื่อใดผู้บริหารสูญเสียความเป็นผู้นำ ความเสื่อม ความอ่อนแอ ความล้มเหลว และความขัดแย้งจะเกิดขึ้นในองค์กรโอกาสของการเป็นผู้บริหารมืออาชีพก็จะหลุดลอยไปอย่างน่าเสียดาย

6. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (chief change officer) ที่ใดไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่นั่นไม่มีการพัฒนา การเปลี่ยนแปลง คือการพัฒนา (changing is development) ผู้บริหารที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ คือ “มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรู้สึกและรู้รอบ มีความกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง”

7. มีคุณธรรมจริยธรรม (Moral & Ethics) คุณธรรมประดุจดังโลหิตที่หล่อเลี้ยงจิตวิญญาณผู้บริหาร ให้เป็นผู้ “คิดดี พูดดีและทำดี” “ผู้ที่มีคุณธรรมประจำใจจะมีจริยธรรมที่งดงามเสมอ จึงทำให้สามารถครองตน ครองคน ครองงาน ได้อย่างสง่างาม

8. บริหารจัดการดี (Administration & Management) นักบริหารมืออาชีพจะต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการ นักบริหารมืออาชีพจะต้องรู้จักประยุกต์ศาสตร์ทางการบริหารมาใช้อย่างมีศิลปะ เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ นั่นคือ ต้องมีทั้งศาสตร์ สามารถทั้งศิลป์ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องแสวงหา นวัตกรรม เทคโนโลยี หลักการ แนวคิด ทฤษฎีใหม่ๆ มาปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการอยู่เสมอ

9. มีความสามารถพิเศษรอบด้าน (Talent) ความสำเร็จในการบริหารนอกจากจะเป็นผู้มีความสามารถในการบริหารจัดการแล้วนักบริหารมืออาชีพจะต้องมีความรู้และทักษะที่สำคัญอื่นๆ อีกมากมาย เช่น กล้าตัดสินใจ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นนักประสานสืบทอด รู้จักบริหารงานแบบมีส่วนร่วม สร้างทีมงาน และพัฒนาทีมงาน เสริมสร้างพลังอำนาจ ตลอดจนความสามารถในการใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการบริหาร

广西中医药大学
GUANGXI UNIVERSITY OF CHINESE MEDICINE

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

10. เป็นผู้นำวิชาชีพ (Professional leader) นักบริหารมืออาชีพจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ของวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นอย่างดีมีความสามารถในการประกอบวิชาชีพจนมีความชำนาญการหรือเชี่ยวชาญในวิชาชีพมีผลงานเป็นที่ประจักษ์เป็นที่ยอมรับของผู้ที่ประกอบวิชาชีพด้วย

ดร.อารมณ จินดาพันธ์ กล่าวถึงคุณลักษณะของนักบริหารมืออาชีพ ไว้ว่า

1. ต้องมีลักษณะภายในตนที่สามารถปลูกฝังและฝึกได้ปลายประกายประกายดังต่อไปนี้
 - 1.1) มีวิสัยทัศน์ มีสายตาวไกล ก้าวไปข้างหน้าอยู่ตลอดเวลา
 - 1.2) ตรงไปตรงมา มีความเชื่อมั่นในตนเองอย่างสูง
 - 1.3) ทำงานโดยมุ่งผลสำเร็จมากกว่ามุ่งกระบวนการ
 - 1.4) มองปัญหาหัด ใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา และกล้าตัดสินใจ
 - 1.5) เป็นผู้ที่มีศิลปะในการประนีประนอม
 - 1.6) การทำงานเป็นทีม
2. ต้องมีความเป็นผู้นำ โดยคุณสมบัตินี้ของผู้ที่สมควรมีดังนี้
 - 2.1) เป็นผู้มีความคิดกว้างไกลและลึก
 - 2.2) มีความสามารถในด้านการใช้ภาษา
 - 2.3) มีความคิดริเริ่ม
 - 2.4) เป็นคนที่ฉลาด
 - 2.5) มีความสำเร็จในด้านวิชาการ และด้านบริหาร
 - 2.6) มีความรับผิดชอบ
 - 2.7) มีความอดทน
 - 2.8) มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคมได้
 - 2.9) มีระดับจิตใจสูง
3. คุณลักษณะของการเป็นผู้นำตามแนวความคิดของนักวิชาการชาวไทย
 - 3.1) ลักษณะท่าทาง
 - 3.2) ความกล้าหาญ
 - 3.3) ความเด็ดขาด
 - 3.4) ความไว้วางใจ
 - 3.5) ความอดทน
 - 3.6) ความกระตือรือร้น
 - 3.7) ความคิดริเริ่ม
 - 3.8) ความซื่อสัตย์
 - 3.9) ดุลยพินิจ
 - 3.10) ความยุติธรรม

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

- 3.11) ความรู้
- 3.12) ความจงรักภักดี
- 3.13) ความแนบเนียน
- 3.14) ความไม่เห็นแก่ตัว

สรุปได้ว่า นักบริหารมืออาชีพมีลักษณะเด่น ดังนี้

- 1) มีความรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์
- 2) มีการตัดสินใจที่ดี รวดเร็ว แม่นยำและถูกต้อง
- 3) สามารถจับประเด็นได้รวดเร็ว ออกความเห็นได้ทันการ
- 4) สามารถเลือกใช้คนได้เหมาะสมกับงาน
- 5) ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและพร้อมที่จะปรับตัว
- 6) มีระเบียบ ละเอียด รอบคอบ เคร่งครัดเรื่องเวลา
- 7) ซื่อสัตย์ มีคุณธรรม ยึดมั่นในจรรยาวิชาชีพ
- 8) เชื่อมั่นในตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถประสานงานได้ดีเยี่ยม

4. ปัจจัยเสริมสร้างความเป็นนักบริหารมืออาชีพ

ดร.อารมณ จินดาพันธ์ กล่าวถึงปัจจัยเสริมสร้างความเป็นนักบริหารมืออาชีพ ไว้ดังนี้

1. คุณวุฒิด้านการศึกษา
2. ประสบการณ์การปฏิบัติการ
3. ประสบการณ์การฝึกอบรม ศึกษาดูงาน
4. การสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ
5. ผลงานดีเด่นที่สร้างสมไว้
6. ลักษณะเฉพาะของบุคคล เป็นคุณลักษณะเฉพาะกิจ (Pro Character) ได้แก่
 - 6.1 มีบุคลิกที่สง่างามน่านับถือ
 - 6.2 มีความขยันหมั่นเพียร สัมมาอาชีพ
 - 6.3 มีความรับผิดชอบสูงทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และหน่วยงาน
 - 6.4 มีความซื่อสัตย์สุจริต
 - 6.5 ตรงต่อเวลาและบริหารเวลาได้ดี
 - 6.6 กระตือรือร้นในการทำงาน
 - 6.7 ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
 - 6.8 รักษาระเบียบวินัยได้ดี เป็นแบบอย่างที่ดี

广西中医药大学
GUANGXI UNIVERSITY OF CHINESE MEDICINE

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ปัจจัยของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมืออาชีพ

1. การเป็นผู้นำ จะต้องมึลักษณะดังนี้

1.1 เป็นผู้มีความฝันว่าโรงเรียนในอนาคตที่ดีนั้นควรมีลักษณะอย่างไร มองเห็นภาพงานและภาพความสำเร็จที่จะเดินไป

1.2 โน้มน้าวและสร้างแรงจูงใจให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนยอมรับและคล้อยตามฝันเพื่อให้เป็นความฝันของทุกๆคนรวมกัน

1.3 เป็นผู้มีความตั้งใจแน่วแน่ และอุทิศตนในการที่จะทำให้โรงเรียนในฝันเป็นจริงโดยยืนหยัด อดทน ไม่ทิ้งความฝันที่ตั้งไว้

1.4 กระตุ้น ยั่วยุ ปลุกเร้า ทำทนาย และสนับสนุนให้ทุกคนมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการทำงานอย่างเข้มแข็ง

1.5 เป็นผู้มีคุณธรรม จะได้รับความร่วมมือ และมีมิตรภาพที่ดีต่อกัน

1.6 เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ยอมรับสิ่งใหม่ๆ กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ความคิดเห็นใหม่ๆ รวมทั้งกล้าเผชิญหน้า และยอมรับการเปลี่ยนแปลง

2. ลูกค้ำคือสิ่งสำคัญที่สุด

3. มองเห็นเป้าหมายหรือภาพความสำเร็จตรงกัน

4. การสร้างองค์กร (ดำเนินการให้ทุกคนเชื่อมั่นในเป้าหมาย)

5. ความคิดสร้างสรรค์

6. การทำงานเป็นทีม โดย

6.1 บุคลากรในโรงเรียนพูดคุยกันถึงเรื่องการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

6.2 บุคลากรในโรงเรียนสังเกตการณ์ทำงานของกันและกัน

6.3 บุคลากรในโรงเรียนร่วมกันพัฒนาหลักสูตร

6.4 บุคลากรในโรงเรียนแนะนำการสอนและพัฒนาซึ่งกันละกัน

7. เปิดโอกาสให้คนอื่นพูด

8. ความเรียบง่ายของผู้บริหาร

9. คำชมเชย

10. การทำทนาย

11. ให้ความรู้และเครื่องมือให้การทำงาน การพัฒนาครูควรมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

11.1 การให้ครูมีโอกาสไปศึกษาดูงาน

11.2 จัดทำหนังสือให้ครูได้ศึกษา ค้นคว้า อ้างอิง

11.3 จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

11.4 การเชิญวิทยากรหรือผู้มีความสามารถมาให้ความรู้หรือปฏิบัติ

11.5 จัดหาครูที่มีความสามารถในการจัดกิจกรรมมาเป็นครูพี่เลี้ยง

11.6 จัดตั้งชุมนุมหรือชมรมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

广西中医药大学
GUANGXI UNIVERSITY OF CHINESE MEDICINE

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

- 11.7 สนับสนุนให้ครูได้มีการศึกษาต่อในสถาบันต่างๆ
- 11.8 ให้ครูได้รับการอบรมสัมมนาหรือฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ
- 11.9 จัดให้มีการนิเทศอย่างต่อเนื่องอยู่เป็นประจำ
- 12. การให้ข้อมูลย้อนกลับ

5. บุคลิกภาพของนักบริหารมืออาชีพต้องพัฒนา

1. บุคลิกภาพภายในที่นักบริหารมืออาชีพต้องพัฒนา
 - 1.1 ทักษะคนดี
 - 1.2 สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 1.3 พยายามวิเคราะห์ประเมินตนเองอย่างแท้จริง
 - 1.4 ทำให้พร้อมในการเผชิญความจริง
 - 1.5 ฝึกตนให้มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์
 - 1.6 ฝึกตนให้ทำงานโดยมีการวางแผนและเป้าหมาย
 - 1.7 รู้จักบังคับในตนเอง
 - 1.8 พยายามปรับชีวิตให้เข้ากับสังคม
 - 1.9 ฝึกความอดทนอดกลั้นให้กับตนเอง
 - 1.10 มีความสามารถในการรับและแก้ไขสิ่งที่ไม่ชอบ
 - 1.11 ใช้ความสามารถที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง
 - 1.12 สร้างความรู้สึกพอใจที่จะได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ
 - 1.13 ฝึกมองทุกปัญหาให้เป็นเรื่องเล็ก
 - 1.14 ควบคุมให้คิดถึงผู้อื่นมากกว่าคิดถึงตนเอง
 - 1.15 การคอยสำรวจจุดอ่อนภายในของตัวเองอยู่ตลอดเวลา
 - 1.16 รู้จักให้กำลังใจที่จะทำอะไรดีๆ สักครั้ง
2. บุคลิกภาพภายนอกที่นักบริหารมืออาชีพต้องพัฒนา
 - 2.1 ด้านลักษณะรูปร่าง
 - 2.2 ด้านการแต่งกาย
 - 2.3 ด้านความสะอาดร่างกาย
 - 2.4 ด้านการแสดงมารยาท

6. คุณสมบัติของนักบริหารมืออาชีพ

จำลอง นักพ่อน ได้สรุปคุณสมบัติที่รวบรวมข้อมูลที่มีผู้จำแนกไว้เป็นคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นนักบริหารมืออาชีพไว้ดังนี้

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14

"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

1. คุณสมบัติด้านส่วนบุคคล

คุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้ที่จะเป็นนักบริหารมืออาชีพไว้ 10 ประการ ได้แก่

- 1) มีความรับผิดชอบสูง
- 2) มีความขยันหมั่นเพียร
- 3) มีความอดทน/อุสาหะ
- 4) มีความซื่อสัตย์สุจริต
- 5) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 6) มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์/กระตือรือร้นในการทำงาน
- 7) มีทักษะในการวินิจฉัยสั่งการ
- 8) มีการรักษาระเบียบวินัยที่ดี
- 9) มีความตรงต่อเวลา/การบริหารเวลา
- 10) มีบุคลิกภาพที่ดี

2. คุณสมบัติด้านการศึกษา

การกำหนดคุณสมบัติของผู้บริหารนั้นผู้เสนอความคิดว่าควรมีความรู้ในด้านการบริหารจัดการ โดยเฉพาะในการที่จะแสดงความนักบริหารมืออาชีพนั้น จะต้องมีความรู้ที่กว้าง นักบริหารมืออาชีพจึงต้องใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ศึกษาหาความรู้ จากประสบการณ์และการอบรม เพื่อให้เกิดความคิดใหม่ๆ ในการบริหารจัดการ ดังเช่น ในวงการการศึกษาที่มองเห็นความสำคัญของการพัฒนาผู้บริหารให้เป็นมืออาชีพ ด้วยความคิดนี้ ในปัจจุบัน จึงทำให้ผู้บริหารการศึกษาต้องมีใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารการศึกษา ต้องมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการบริหารตามที่กำหนด เช่น จบปริญญาตรีทางบริหารการศึกษาหรือเทียบเท่า โดยกำหนดเป็นนโยบายว่านักบริหารควรต้องมีวุฒิ การศึกษาด้านการบริหารการศึกษา หรือได้รับประกาศนียบัตรทางบริหารการศึกษา ฯลฯ เป็นต้น และให้มีความรู้ในด้านระเบียบกฎหมายทั้งทางราชการ การดำเนินการด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ กฎระเบียบทางราชการและของหน่วยงาน เป็นอีกความรู้หนึ่งที่ต้องมีการพัฒนาอบรมเพื่อการบริหารงานอย่างเป็นระเบียบ

ด้านงบประมาณ ในการบริหารงบประมาณนั้นเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักบริหารมืออาชีพ เนื่องจากการเงินเป็นปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ การวางแผน งบประมาณ รายรับและรายจ่ายที่ดีจะทำให้การบริหารงานมีความสะดวกคล่องตัวและบรรลุวัตถุประสงค์ และสามารถดำเนินกิจกรรมไปตามแผนที่วางไว้ซึ่งจะเป็นหลักประกันในขั้นต้นว่าได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้และได้ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

3. คุณสมบัติที่เป็นด้านประสบการณ์ และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานที่ผ่านมา

คุณสมบัติด้านประสบการณ์การทำงานเป็นตัวบ่งชี้ความสามารถในการบริหารจัดการ ซึ่งประเมินได้จากผลงานและประสบการณ์ที่ผ่านมาในภารกิจหน้าที่ที่จะได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติซึ่งจำแนกออกได้ ดังนี้ คุณวุฒิ/ประสบการณ์/ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ที่ผ่านมามาตามภารกิจหน้าที่กำหนดหรือเกี่ยวข้อง ผลสำเร็จ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ในการปฏิบัติงานในช่วงที่ผ่านมาแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถและงานที่ปฏิบัติจนบรรลุผลตามแผนการดำเนินงานและแผนพัฒนางาน ฯลฯ ในตำแหน่งหน้าที่ที่จะปฏิบัติงาน

7. หลัก (เบื้องต้น) ที่ทำให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ

ดร.อารมณ จินดาพันธ์ กล่าวถึง หลักที่ทำให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ ไว้ดังนี้

1. การครองตน ท่านให้ปฏิบัติตนตามพรวาจาธรรม 4 ซึ่งเป็นหลักของการครองชีวิตของคฤหัสถ์ ได้แก่

1.1 สัจจะ คือ ความจริง หรือ การใช้ชีวิตโดยยึดความจริงเป็นที่ตั้ง ได้แก่ การเป็นคนถือความจริง เป็นหลักธรรมสำหรับคิด พูด และกระทำ เรียกว่าเป็นคนจริง คนซื่อสัตย์ คนซื่อตรง รวมทั้งการใช้ความจริงเป็นหลักในการกำหนดความสัมพันธ์กับผู้อื่น เรียกว่า เป็นคนจริงใจ พูดจริงและทำจริง

1.2 ทมะ หมายถึง การฝึกใจตนเอง หรือข่มใจตนเองไม่ให้เป็นทาสของกิเลส คือ โภภะ โภระ หลง หรือการแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองและการปรับปรุงตนให้เจริญก้าวหน้า ด้วยสติปัญญา ทมะมีจุดหมายทำให้เกิดปัญญา

1.3 ขันติ เป็นความอดทนที่ตั้งหน้าตั้งตาทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร ไม่ท้อถอย หนักเอาเบาสู้ง ไม่หวั่นไหว แต่เป็นคนแข็งแกร่งทนทานต่ออุปสรรคจนสุดท้ายไปถึง ซึ่งความสำเร็จของผลงาน

1.4 จาคะ เป็นคนใจกว้างพร้อมรับฟังความทุกข์ ความคิดเห็นและความต้องการของคนอื่น เป็นคนใจไม่คับแคบ พร้อมทั้งจะร่วมมือช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

2. การครองคน คือการรู้จักคนอื่น มองคนอื่นในแง่ดี หลักในการครองคนในพุทธศาสนา ได้แก่

2.1 การรู้จักเสียสละแบ่งปันด้วยจิตใจที่โอบอ้อมอารี การเป็นผู้ให้ย่อมจะได้รับผลตอบแทนที่มีค่ามากกว่าสิ่งของที่ให้ไป

2.2 การรู้จักเลือกใช้เวลาจากที่อ่อนหวาน คนอื่นฟังแล้วสบายใจ

2.3 พลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี

2.4 การทำตนให้เป็นคนเสมอต้นเสมอปลาย

3. การครองงาน คือ รู้จักงานที่ตนกำลัง ทำอย่างมีความสุข รักและชอบในงานที่ตนเองกำลังทำอยู่ มีวิธีการครองงานดังนี้

3.1 การครองงานโดยใช้ความรู้และปัญญา รู้จักการค้นหาคำความรู้ใหม่ๆ มาพัฒนางานที่ตนเองทำอยู่ให้ดีขึ้น

3.2 การครองงานโยใช้หลักธรรมมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ คือ การมีใจรัก มีความพากเพียร ตั้งใจ ฝึกฝน และใช้ปัญญาไตร่ตรอง

3.3 การให้ความรักและความเคารพในงานอาชีพของตน ไม่ดูถูก หรือให้ใครดูหมิ่นในงานตน

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

8. ยุทธวิธี 19 ประการสำหรับผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ

1. รักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีกับนายของท่าน
2. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
3. บอกความคาดหวังของท่านชัดเจน
4. นัดประชุมเพื่อสร้างทีมงานเข้มแข็ง
5. ใ้รางวัลผู้ให้ความร่วมมือและทำงานหนัก
6. ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
7. ให้คำชมบางคนที่ทำให้ความช่วยเหลือ ร่วมมือเป็นอย่างดี
8. รับฟังผู้ใต้บังคับบัญชา
9. เลือกบุคคลที่สามารถทำงานเป็นทีมได้
10. ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย ทักษะภาพ สร้างแรงจูงใจ
11. ยอมรับความผิดพลาด
12. อย่าให้คำมั่นสัญญา
13. บริหารเวลาให้ดี
14. มอบหมายงานให้เหมาะสมกับคน สอดคล้องกับความต้องการขององค์กร
15. ต้องยอมรับคำขอของคน ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
16. แก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างซื่อตรงและยุติธรรม
17. ให้ข้อมูลที่ชัดเจนในการทำงานก่อนที่เขาจะทำงาน
18. ทำเป็นไม่รู้ไม่เห็นจากแรงกดดันละเว้นบ้าง
19. อย่าเป็นคนที่เคร่งเครียดจนเกินไป

9. สรุป

โดยสรุปแล้ว พฤติกรรมนักบริหารมืออาชีพย่อมแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะเฉพาะที่จำเป็นในการบริหารในระดับที่สูง คุณลักษณะเหล่านี้จะถูกบ่มเพาะด้วยประสบการณ์ส่วนหนึ่งและต้องได้รับการลับให้คนด้วยการฝึกฝนและพัฒนาตนเองเพื่อการเข้าสู่การเป็นนักบริหารที่แท้จริงอีกส่วนหนึ่ง ลักษณะนิสัยของบุคคลบางประการอาจเป็นตัวบ่อนทำลายประสิทธิภาพของการทำงานของบุคลากรและนำความเสียหายในด้านผลประกอบการของหน่วยงานด้วย ดังนั้นการเป็นนักบริหารมืออาชีพจึงต้องมีการตระหนักรู้ในบริบทของการเป็นนักบริหารและพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันเหตุการณ์อยู่เสมอ

คำว่าความเป็น “มืออาชีพ (professional)” จึงกลายเป็นคำสำคัญต่อบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจ และความเชื่อมั่นให้กับสังคม โดยรวมต่อผลผลิตทางการศึกษาที่คนในสังคมพึงได้รับ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเปรียบได้กับจอมทัพที่จะนำพาองค์กรให้ก้าวไปในกระแส ของการปฏิรูปอย่างมีเกียรติ และศักดิ์ศรี เพราะลักษณะของการเป็นนักบริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาย่อมเป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายต่างยอมรับและคาดหวังไว้ค่อนข้างสูง

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ทั้งนี้ การศึกษาไทยในปัจจุบัน ต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็น “ผู้บริหารมืออาชีพ” ที่มีความรู้และประสบการณ์สมกับที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง เป็นบุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา ที่นอกจากจะบริหารบุคลากรครูผู้สอนแล้ว ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้นำการปฏิรูป การเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กล่าวคือ มีความสามารถที่จะประสานการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ในการระดมความสามารถและทรัพยากร เพื่อการบริหาร อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตลอดจนจัดให้มีกระบวนการประกันคุณภาพ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ในทุกด้านเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

รายการอ้างอิง

คารมณีย์ เพียรภายลุน. (2563). ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ 22 พฤษภาคม 2564 จาก <https://www.kroobannok.com/23691>

จำลอง นักพ็อน. (2548). เส้นทางสู่นักบริหารการศึกษามืออาชีพ. กรุงเทพฯ: สำนักงาน. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.

จันทนา สุขมานันท์ (2548). การบริหารองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยภาวะผู้นำ. กรุงเทพมหานคร : แมกไม้บริหาร UBC

ชมพูนุช อัครเศรณี. (2547). ทำงานแบบไหนถึงจะเป็นมืออาชีพ. ELLE Thailand แอล. กรุงเทพมหานคร : ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ พฤศจิกายน 2547 หน้า 244-248 .

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2548). การบริหารจัดการแบบมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: บิ๊กแบงก์.

ถวิล อรัญเวศ. (2560). คุณลักษณะของนักบริหารยุคไทยแลนด์ 4.0. กรุงเทพฯ: สำนักงาน. สำนักงานวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

เทือน ทองแก้ว. (2561). ลักษณะของบุคคลที่มีภาวะผู้นำ. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2564, จาก <http://www.eme2.dbec.go.th>.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2563). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ 22 พฤษภาคม 2564 จาก <https://dictionary.orst.go.th/index.php>.

สุภัททา ปิณฑะแพทย์. (2560). นักบริหารมืออาชีพ. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2564 จาก <http://www.supatta.haysamy.com/profmgr.html>

อารมณีย์ จินดาพันธ์. (2560). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากรสู่ความเป็นครูมืออาชีพ ในยุคปฏิรูปการศึกษา. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ปีที่ 14, ฉบับที่ 64 (ม.ค.-มี.ค. 2560), หน้า 251-256

Wood, J., Wallace, J., and Zaffane, R. (2001). Organizational Behavior: A Global Prospective. Brisbane: Jon Wiley & Sons Australia.